GAZETA KRAKOWSKA

Nro 9.

Z KRAKOWA DNIA 30. STYCZNIA 1811 Roku WE SRODĘ.

Z Drezna d. 10 *Stycznia.*

(z Gazety Hamburskiey.)

Pierwsze posiedzenia seymu zeszły na sprawdzeniu pełnomocnictwa każdego deputowanego i obraniu kilku kommissyy. Naradzenie nad Królewskiemi propozycyami zacznie się zapewne dopiero w poniedziałek.

Wydatki na pomnożenie i nowe urządzenie woyska powiększą się tylko 3 do 400,000 talarow. Summa ta zważywszy ważne odmiany, iakie od roku poczyniono w naszem woysku, iest bardzo mała.

Cena osadowych towarow spada ciągle w Saxonii, co iedynie niedostatkowi pieniędzy przypisać należy. Noworoczny jarmark Lipski iest bardzo lichy.

Z Paryża d. 11. *Stycznia.*

Dzisieyszy Monitor zawiera co następuie:

Przez wyrok pod d. 10 b. m. mianował J. C. K. Mość: Barona Connyneck-Outrive, dotychczasowego prefekta departamentu Skaldy, prefektem departamentu uyścia Elby; Barona Pyecke, prezydenta miasta Gandawy, prefektem departamentu uyścia Wezery; P. Kewersberg, podprefekta Kliwii, prefektem departamentu wyższey Emsy; Kawalera Derville-Malechard, prefektem departamentu Simplon.

Tenże dziennik ogłosił następuiący rapport Ministra spraw wewnętrznych do J. C. K. Mci:

"Nakazane przez W. C. K. Mość robienie syropu i cukru z winnych jagod idzie bardzo pomyślnie; i lubo nie bardzo obrodziło się w przeszłym roku wino, odbieram przecież codzienne dowody o gorliwości, iaką wielka liczba właścicielow w rożnych departamentach iest ożywiona. Departamenta południowe i leżące w środku państwa mogą tylko robić cukier z winnych jagod. Przy tem ubieganiu się podaię W. C. K. Mci wypadki, które spodziewać się każą, iż i departamenta północne znaleźć mogą na swey ziemi dobrego gatunku cukier. Wiemy, iż od kilku lat robią w Berlinie i Wrocławiu cukier z burakow. P. Achard i Coppi posłali moiemu poprzednikowi piękne probki cukru; wszelako nie wiele dotąd korzystano w Francyi z tego odkrycia. P. Deyeux, pierwszy aptekarz W. C. K. Mci i członek Instytutu, rozpoczął na nowo takową robotę i bardzo dobrze mu się udaie, czego przysłał mi dowody, które W. C. K. Mci składam. Przysłał mi także bardzo interessu-

iąca rozprawę, w którey podaie instytutowi sposób swego postępowania. Jest on daleko krotszy i lepszy, niżeli PP. Acharda i Coppi. Ale że P. Deyeux nie zatrudnił się ieszcze wszystkiemi tego działania szczegółami, nie może zatem podać dokładnie ceny iednego kilogramu cukru. Wszystko iednak okazuie, iż w teraźnieyszych okolicznościach rękodzielnik znaczny zysk mieć z tego będzie. W departamencie Douby bogaty właściciel gruntowy, P. Scei, założył tego gatunku rękodzielnią, i 80 morgow gruntu wydały mu 500.000 kilogramow burakow, z których mieć może 25 do 30,000 kilogramow rafinowanego cukru. Prefekt departamentu Donnersbergu donosi mi, iż P. Molar, właściciel gruntowy iego departamentu, zasiał 80 hektarow gruntu burakami, dla robienia z nich cukru. Żąda on, aby mógł także bydź przypuszczony do nagrody, która W. C. K. Mość wyznaczyłeś fabrykantom cukru z winnych jagod. W departamencie Roery robią także bracia Herbem w Urduiger cukier z burakow. Prefekt departamentu Renu i Mozeli przysłał mi piękne proby mąki cukrowey z burakow, którą P. Anthonin robi, lecz aby to przedsięwzięcie mogło bydź do potrzebney wielkości posunięte, żąda wsparcia. Nakoniec Xżę Wielkorządca Hollandyi przysłał mi proby cukru z burakow, który P. Linden w Hemmer robi, rownie iak prefekt uyścia Renu, który P. van Roggen robi. Poźniey zdam W. C. K. Mci sprawę o wszystkich tych usiłowaniach, przesyłaiąc dzisiay na podaniu W. C. K. Mci proby cukru robionego przez P. Deyeux. Nie uchodzi on w niczem od cukru trzcinowego.

(Pod.) *Montalivet.*»

Mowią, iż Xżę Istryi (Marszałek Bessieres) który prezydował w wybiorczem kolegium w Tuluzie, poiechał ztamtąd do Hiszpanii, gdzie obiąć ma naczelne dowodztwo.

W Mantui i Wenecyi dało się d. 25 Grudnia czuć trzęsienie ziemi.

W Listopadzie i Grudniu przyprowadzono 12 zabranych Angielskich okrętow z znacznym ładunkiem do portow Francuzkich.

Znany Poeta, P. Chenier, członek legionu honorowego i instytutu, umarł tu wczoray po długich cierpieniach na wodną puchlinę w 47 roku życia. Oyciec iego, niegdyś konsul Francuzki w Maroko, wydał szacowne dzieło o historyi Maurow i barbarzyńskich kraiow. On urodził się w Konstantynopolu. Brat iego, Jędrzey Chenier, został w roku 1794 gilotynowany, ponieważ kazał w dzienniku Paryzkim umieścić artykuł o tyranii pospolstwa. Z pomiędzy wielu pism zmarłego znane są: Ody, traiedye Karola IX, Henryka VIII. Kalas, &c.

Mamy tu ciągle powietrze wilgotne.

Z Walencyi dowiaduiemy się, iż śmierć Jenerała Hrabiego St. Croix, syna Prefekta departamentu Dromy, który w Portugalii zginął, pomiędzy mieszkańcami tego departamentu powszechny żal sprawiła. Nieszczęśliwy ten oyciec utracił przed dziewięciu miesiącami drugiego syna Kapitana fregaty, ktory iak wiadomo zabity został przez artylerzystę na fregacie Danaidzie.

Z Wied ia d. 9 Stycznia.

(Z Gazety Hamburskiey.)

Na pochwałę naszych kupcow powiedzieć można, iż dotąd bardzo nie wielu

korzyſtało z wyroku Cesarskiego, zawieszaiącego wypłaty do roku, i wypłacaią, iak dawniey należytości swoie zagranicę.

Mowią, iż w przeciągu 3 mieſiecy wpuszczonych będzie w bieg 20 milionow ztr. konwencyyney monety. Codziennie posełaią z tuteyszey C.K. mennicy po kilka baryłek nowo biłey monety konwencyyney, naywięcey 10 i 12to graycarowek, do kaſs Cesarskich. Oprocz poiedynczych czerwonych złotych biią także poczworne. Bita na ten rok złota i srebrna moneta ma napis: *Franciscus I D. G Auſtriae Imperator*. Na drugiey: *Hung. Boh. Gal. Rex. A. A. U. i. & m Fr. Dux.*

Słychać, iż w tey chwili rozpoczęte zoſtały między Auſtryą i Rosſyą układy, tyczące się w ogóle intereſsow Turcyi i losu Serwii.

Układy o pokoy między Porta i Rossyą maią dla tego znaydować trudność, że Porta przenosi prowadzenie dałey woyny, nad zezwolenie na uſtąpienie Multan i Wołoszczyzny.

D. 6 Królewsko-Bawarski poseł, Baron Rechberg miał wſtępną audyencyą u Cesarza.

Z Amſterdamu d. 12 Stycznia.

Podług niektórych donieſień z Londynu pod d. 5 Stycznia, Xze Wallii, którego zdanie zgadza ſię z zasadami zmarłego Miniſtra Foxa, obiął rejencyą bez wszelkiego ograniczenia, ponieważ miniſtrowie utrzymali większość w parlamencie, co jednak potwierdzenia potrzebuie.

D. 1. Marca zaprowadzony w Hadze zoſtanie sąd Cesarski, i od tego dnia odbywać ſię będzie sądownictwo w Hollandyi na sposob Francuzki.

Wyrokiem Cesarskim poſtanowiono ieſt, iż dotychczasowa mennica Hollenderska pozoſtanie w Utrechtcie i posłane tam będą z Paryża potrzebne ſtęple dla bicia Francuzkiey monety. Wiadomo iż wszyſtkie prowincyalne mennice w Holandyi znieſione zoſtały po wynieſieniu tego kraiu na króleſtwo, i iedna tylko mennica na całe króleſtwo poſtanowiona była w Utrechtcie. *Lecz* bito tam tylko talary z wizerunkiem Króla pod rokiem 1808 i czerwone złote pod rokiem 1808, 1809 i 1810.

Po tęgich mrozach naſtąpiła tu od środy rozciecz.

Dotychczasowy nasz prezydent, P. van der Poll, złożył swoy urząd, i pierwszy iego adjunkt, Pan van Brienen na iego mieysce powołany zoſtał.

Kawaler Devilliers Duterrage obiął teraz urząd jeneralnego dyrektora policyi w ſiedmiu departamentach i należących do nich kraiach; Kommiſsarzami policyi mianowani są kawaler Marivaux w Rotterdamie, P. Fornier w Hardenbergu, Audytor rady ſtanu Lemosys w Emdzie, a P. Olivetti w Texel.

Z Gerony d. 21 Grudnia.

W tey chwili odnieśliśmy nad Anglikami acz małą, lecz bardzo ich upokarzaiącą korzyść. Dla spalenia trzech nikczemych bark, które ſtały na kotwicach pod batteryami Palamos, weszło do tego portu 6 woiennych okrętow i wysadziły 1000 żołnierzy na ląd. Zaledwo 300 ludzi wynosząca załoga, która mało co większy poſiłek odebrała, poszła przeciw nim i wypędziła ich ze ſtratą na okręty. Zatopiło ſię przeszło 200 Anglikow, a w niewolą zabrano iednego kapitana i 85 ludzi

)(

Z Kopenhagi d. 15 Stycznia.

Na wczorayszey audyencyi oddał C. K. Francuzki Minister, Baron Didelot, Królowi Jmci naszemu w imieniu swoiego Monarchy 3 komanderskie krzyże legii honorowey, które Nayiaśnieyszy Cesarz Francuzow przeznaczył dla Jenerała porucznika Ewald, dla Xcia Holstein Beck i dla Pułkownika Flindt w pułku dragonow Xcia Ferdynanda.

J. K. Mość postanowił aby na czas woyny pomnożona była liczba głownego sztabu dwiema Jenerałami adjutantami, i na te stopnie mianował dywizyynego Kwatermistrza Duplat i dywizyynego adjutanta Brock.

Z Berlina d. 4 Stycznia

Do ukończenia wielkiego dzieła urządzenia na nowy sposob naszey Monarchii, nad którym Kanclerz stanu, Hrabia Hardenberg, nie ustannie pracuie, powołanemi teraz zostali z wszystkich prowincyy i stanow światli mężowie, częścią dla zasiągnienia od nich wiadomości względem mieyscowych położeń, częścią dla poczynienia w ogólnym planie stosownych odmian do każdego powiatu. Kommissya zgromadzi sie d. 20 b. m.

W tych dniach wyszło tu nowe dzieło Adama Müllera „O Fryderyku II i o naturze, powadze i przeznaczeniu Monarchii Pruskiey." „Wielki ten przedmiot wystawiony iest przez autora w nowym sposobie i xiążka iego uważana bydź może iako dodatek do dawnieyszych iego dzieł o polityce.

Z Peterzburga d. 2 Stycznia.

Onegday dał C. K. Francuzki ambasador, Xże Wincencyi, wielką ucztę, na którey znaydowały się znacznieysze osoby stanu woyskowego i cywilnego, tudzież urzędnicy dworu. Z stanu kupieckiego znaydowali się dworscy Bankierowie Bracia Sewerin i familiia Lacherat. Przeszło 200 osob zeszło się na tę ucztę. Muzyka, pantomiczne tańce przez nayzręcznieyszych taniecznikow, były dla zabawy gości przygotowane. Bal ten przeciągnął się aż do godziny 5 z rana.

Z Sztokolmu d. 8 Stycznia.

Zatwierdzenia umowy względem granic między Szwecyą i Rossyą wymienione zostały d. 27 Grudnia.

Gazeta tuteysza *Tidninger* zawiera następuiące doniesienie o podroży Xżny Następczyny tronu:

"Królewiczowna Jmci Następczyna tronu wyiechała d. 26 Grudnia z Helsingborga przez Halmstadt i Warberg do Gottenburga, gdzie d. 28 o godzinie 6 w wieczor przybyła. Po obu stronach drogi paliły się ognie, a przy przedmieściu kaganice. Port i kanały były lampami oświecone, a w oknach na przeciwko mieszkania Xżny Jmci znaydowały się dwie piramidy z cyframi Xcia Następcy, Xżny Następczyny i ich Syna. Na wstępie do miasta powitana była Xżna przez Jenerała maiora, Barona Silfwerksöld, a wmieście przez magistrat i obywateli. Nazaiutrz były u Xżny pokoie, poczem dany dla niey był wielki obiad przez miasto w nowey sali loży frankmassonow. Po obiedzie nastąpił bal. D. 31 Grudnia opuściła Xżna Gotenburg. D. 3 Stycznia wyiechała z Mariestadt do Oerebro, gdzie o godzinie 8 stanęła. Zabawiła tam przez cały dzień nazaiutrz i znaydowała się na balu, który mieszkańcy dla niey dali. D. 6 udała się z Strömsholma do stolicy, gdzie o godzinie w pół do dzie-

ſtątey w wieczor w dobrem zdrowiu przybyła. Huk dział oznaymił zaraz o przyiemnem tem zdarzeniu. Zaraz po przybyciu udała ſię Xżna Jmci. do Króleſtwa Jchmość, a dziś odwiedzi Królową wdowę.

Królewskie towarzyſtwo umieiętności w Upsalu mianowało miniſtra ſtanu do spraw zagranicznych, Barona Engeſtröm, honorowym członkiem swoim. Zagranicznemi członkami obrało: Senatorow Francuzkich Hrabiow de la Place i de Lacepede; Członka Cesarsko-Francuzkiego inſtytutu Ludwika Bo e; Korrespondenta tegoż inſtytutu Latreille; Sekretarza Roſsyyskiey akademii umieiętności, Radzcę ſtanu Fuſs; Profeſsora matematyki w teyże akademii, Kolegialnego Radzcę Schubert i Profeſsora chemii w Londynie Humphry Davy.

Przybyli tu Henryk 61. Xżę Reuſs-Koſtritz, i Baron Reitzenſtein.

Wczoray wybuchnął w tuteyszey ſtolicy pożar, lecz wkrótce ugaszony został. Królewicz Naſtępca tronu pospieszył natychmiaſt na mieysce pożaru.

Z Was ngtonu d. 5 Grudnia.

Prezydent ziednoczonych ſtanow otworzył dziś poſiedzenia kongreſsu poselſtwem, którego treść naſtępuiąca:

"Rząd Francuzki oświadczył, że odwołuie wyroki Berliński i Medyolański. Oczekiwaliśmy także iż wkrótce naſtąpi oddanie własności naszych współziomkow, ktora na mocy źle przyſtosowanego prawa odwetu do uſtawy ziednoczonych ſtanow zatrzymana zoſtała. Lecz to ieszcze nie naſtąpiło. — Doniosłszy nasz Miniſter w Londynie o odwołaniu tych wyrokow, odebrał odpowiedź, iż Angliia odſtąpi od swego syſtematu, iak skoro wspomnione wyroki iſtotnie odwołane będą i handel neutralny przywrocony zoſtanie na ten ſtopień, iak był przed ogłoszeniem tych wyrokow. Lubo odpowiedź ta nie obiecuie wyraźnie odwołania gabinetowych wyrokow, a zatem odſtąpienia prawa blokady, nie zaprzecza iednak prawa ziednoczonych ſtanow, przy których obſtawać im należy. — Handel ziednoczonych ſtanow z północną Europą poniosł wielką ſtratę, a mianowicie od korsarzow pod Duńską banderą; ale gdy przedſięwzięte przeciw temu środki nic nieskutkowały, poſtanowiliśmy uczynić krok do rządu Duńskiego. Zasady tego rządu względem neutralnego handlu i uroczyſte zapewnienia Króla Jmci Duńskiego zapewniaią pomyślność tego kroku. — Przy zdarzeniach iakie w monarchii Hiszpańskiey zachodzą, zwrocona ieſt szczególniey nasza uwaga na zachodnią Florydę, która lubo prawnie do zniednoczonych ſtanow należy, zoſtawała iednak dotąd wręku Hiszpańskich. W takim ſtanie rzeczy nie zaniedbałem więc kazać zaiąć prowincyi na zachodzie rzeki Perdito, do którey ziednoczone ſtany maią prawo. — Do kongreſsu należy zważyć czyby nie było dogodną rzeczą zachęcić naszą żeglugę przez rozporządzenie, które poſtawiłoby ią wſtanie do ubiegania ſię z obcą żeglugą, a mianowicie w rozwożeniu celnieyszych naszych płodow. Niedoſtatek zgodności i wzaiemności w dotychczasowych rozporządzeniach daie tylko w portach naszych pierwszeńſtwo obcem okrętom, i nieprzyzwoitość ta powiększy ſię bardziey ieszcze, gdy za pomyślnieyszemi okolicznościami pomnoży ſię liczba ubiegaiących. -- Do-

chod skarbu naszego w ostatnim roku, który ukończył się d. 30 Września, a do 8 1/2 milionów dolarow wynosił, przechodzi wydatki rządu wraz z prowizyą od długu publicznego. Dla opłacenia 3 mil. 759,000 dolarow długu głownego, chciano tyleż tymczasowo zaciągnąć, ale poźniey przestano na 2 mil. 750,000. Co się tycze dochodow roku przyszłego, iako tez innych szczegółow skarbu, będą kongressowi podane rachunki.

Z Londynu d. 3 Stycznia.
(Przez Francyą.)

Podług Nowoiorkskiey gazety podane zostały P. Gallatin, ministrowi skarbowemu ziednoczonych stanow Ameryki, następuiące dwa pytania:

1) Czyli towary wyszłe przed d. 2 Lutego z Anglii, a po tym dniu do Ameryki nadeszłe będą wpuszczone lub też na ele zatrzymane?

2) Czyli okręt Angielskiemi towarami wyładowany może do portow Amerykańskich zawinąć dla odebrania dalszych rozkazow lub dowiedzenia się czyli ustawa zabraniaiąca handlu ma ieszcze moc swoią?

Na pierwsze pytanie odpowiedział P. Gallatin, iż wszystkie towary Angielskie lub z osad Angielskich pochodzące, które po 2gim Lutego do kraiow ziednoczonych stanow wprowadzone będą, skonfiskowane zostaną, ieżeli W. Brytaniia do dnia tego nieodwoła gabinetowych swoich rozkazow. Zatem podlegaią zatrzymaniu, poki nie nadeydzie wiadomość o tem odwołaniu.

Na drugie nie odpowiedział P. Gallatin tak iasno, ale dodał, iż sądy rzecz rozstrzygną i ustawa będzie w takowym przypadku ściśło zachowana.

Gdy rozeszła się tu o tem wiadomość udała się deputacya od handluiących do Ameryki kupcow do Margrabiego Wellesley; ale nie była do niego przypuszczona.

List z Lizbony wyraża: Beczka mąki ważąca 1 3/4 cetnara przedawana iest w Lizbonie po 4 gwinee. Przywieziono tam z Ameryki barany, które po 2 f. szt. sprzedano.

Przez fregatę Sechorse nadeszła tu wczoray wiadomość, iż flota Admirała Kotton została przez burzę od brzegow Tulońskich do wod Mahońskich zapędzona.

Fregata Satelita została w drodze płynąc do la Hoque z wszystkiemi ludźmi zatopiona.

Czytaią tu teraz następuiący list z głowney kwatery Angielskiey Villafranca pod d. 14 Grudnia:

" Znayduie się o 5 mil od Lizbony nad brzegami Tagu i zdaie mi się, iż tu ze trzy miesiące pobawiemy. Francuzi obrali sobie mocne stanowisko, w którem nie możemy na nich uderzyć. Jeżeli przeciw nam postapią, będziemy musieli cofnąć się do dawnego naszego stanowiska. Całą zimę będziemy musieli tam stać, ieżeli się Francuzi nie cofną, do czego mało iest podobieństwa, bo wiemy, że maią podostatkiem zywności; nam zaś brakuie karmy dla koni i zboża.„

Jenerał Stuart iest tu z Sycylii oczekiwany.

Morning-Chronicle umieścił pod d. 1 Stycznia nastepuiacy artykuł:

" Przybyłe wczoray z Helgoland li-

ły i gazety, iako też dołączone do tey poczty z Anholt listy zostały wczoray rozniesione. „ — (Monitor dodaie do tego artykuł następuiący przypisek: "Poczta do Helgoland nie może inaczey doyśdź, tylko przez brzegi Hamburskie lub Holsztyńskie, a do Anholt przez brzegi Szwedzkie.„)

Pisma Londyńskie zawieraią następuiący artykuł:

" W przypadku gdyby Xże Wallii nie przyiął ofiarowaney mu z ograniczeniami rejencyi, zdaie się, że ministrowie gotowi są zrobić przeciw niemu i iego środkom intrygę, i wbrew iego prawom wynieść inną osobę na rejenta, chociażby to sprzeciwiało się wyraźnie interessowi narodu. Co ieżeliby w istocie nastąpiło Xże Wallii nie ma przyczyny bydź o to niespokoynym, bo przyszła iego moc i powołanie zależą od niego samego. Prawa do przychylności ludu ma w sobie samem, i ieżeli ich wcześniey będzie umiał użyć, ieżeli przychylność ludu mu iest droga, ieżeli użyie sposobow do zaspokoienia serc, tedy może bydź bezpiecznym, iż nie znaydzie żadnych przeszkod, i żaden nikczemny rywal, żadna wymyślona i konstytucyi sprzeciwiaiąca się władza przeciw niemu niepowstanie.„

Z Kassel d. 13. Stycznia.

Z wszystkich stron nadchodzą doniesienia o szkodach, które rzadki i pamięć ludzka przechodzący wicher, który także naszą stolicą w nocy z 25 na 26 Grudnia odwiedził, poczynił wszedzie. Zdaie on się bydź skutkiem wielkiego działania natury, któremu w południowey części Europy, a mianowicie we Włoszech aż do gór Tyrolskich trzęsienie ziemi, a w niektórych stronach błyskawica i pioruny towarzyszyły.

Z Gota d. 7. Stycznia.

Onegday przechodziło tędy kilka wozow idących z Moguncyi z 200,000 frankow pieniedzy. Za temi iśdź ieszcze ma 100,000 fr. i cała ta summa przeznaczona iest od Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzow dla miasta Jena na wynagrodzenie szkod, które zapalenie się prochowego wozu zrządziło.

Z Królewca d. 30. Grudnia.

(Z Monitora)

Mamy tu i w Memlu skonfiskowanych przez nasz rząd 210 okrętow kupieckich Angielskich z floty Baltyckiey. Między temi iest 60 nie maiących na sobie żadnego ładunku towarow, a zaś na 150 są ładunki, które ieden na drugi szacuiąc po 250,000 frankow, całkowita wartość ich około 30 milionow fr. wynosi. — W Kolbergu, Szczecinie i Swinemünde iest tyle okretow, że ich wartość w towarach tyleż prawie uczyni. A tak, zabrano Anglikom 60 milionow fr. w towarach osadniczych przez nich przysłanych, a w samych portach Pruskich skonfiskowanych. Zapewniaią, iż te towary będą wydane Francyi na potrącenie kontrybucyi, która iey dwor Pruski winien, w co nie wchodzą towary Angielskie, szacowane 10 milionow, które będą spalone. Powyższe towary zawiezione do Francyi, będą wewnątrz iey sprzedane i potrzebowane. Taka była nieostrożność i ufność spekulantow, że się tylko postarali o assekuracyą przeciw korsarzom i niebezpieczeństwom na morzu, i ani pomyśleli o assekuracyi przeciw wiszącemu niebezpieczeństwu konfiskaty. Wielu iest kupcow w miastach hanzeatyckich, w Królew-

cu i Szwaycaryi, kilku w Akwisgranie, a ieden w Lyonie, którzy wystawili podpisy i maiątki swoie na te zbrodnicze izakazane widoki zysku.

Z Gdańska d. 7 Stycznia.

Wczoray zaczęto na tuteyszym długim rynku palić Angielskie rękodzielne towary, które częścią Francuzcy celnicy na zatrzymanych okrętach Angielskich znaleźli, częścią też korsarze pod czas burzy w Beltach zdobyli. Palenie to ciągnąć się b dzie dni następnych i wartość tych towarow rachowana iest do miliona frankow.

Z Augszbuga d. 4 Stycznia.
(Z Monitora.)

Rozpuszczono tu pogłoskę, iż między Francyą i Rossyą pewnie do woyny przyydzie. Lecz gdy dochodzimy źrodła tey pogłoski znayduiemy ią iedynie w listach i pismach Angielskich. Celem fałszywey tey trwogi iest, ażeby odwrocić Turcyą od zawarcia pokoiu z Rossyą, i zabawić publiczne mniemanie w Londynie przez przeyście tey wiadomości z Niemiec. Ministerium Angielskie użyło iuż nie raz podobnego obrotu i często mu się udawał.

Od brzegow dolnego Renu d. 6 Stycznia.

Przez prywatne listy odebrano w Paryżu z Hollandyi wiadomość, ktora lubo nie iest ieszcze pewna, dla wielkiego iednak podobieństwa znayduie powszechną wiarę i serce każdego przyiaciela ludzkości napełnia radością. Tak nazwana oppozycyyna strona, albo raczey strona spokoyności świata i dobra ludzkości, miała wziąść gorę w Anglii. Ster rządu znaydować się ma w ręku Xcia Wallii, i zgodność iego zdania z zdaniem zmarłego Foxa spodziewać się każe ukończenia w krotce wielkiey woyny. Gdyby potwierdziły się te doniesienia, tedy rok 1811, który w zaczęciu swoim stał się iuż pamiętnym, słynąłby ieszcze w rocznikach świata iako rok pokoiu, i ludzkość wykrzyknęłaby radosnie: *CVMterrIs aeqVora ConCordant.*

Z Szwaycaryi d. 4 Stycznia.

Wśrodku Grudnia Xiaże Kadorski, minister Francuzki związkow zagranicznych, doniosł Landmanowi, iż Nayiaśnieyszy Cesarz chcąc lidze Szwaycarskiey okazać swoią przychylność, pozwala, iż przeznaczona do Szwaycaryi bawełna Lewantzka przechodzić może transito przez kraie ligi Reńskiey. Daley ze dziewięciu kupcow Paryzkich otrzymało pozwolenie w prowadzenia z Szwaycaryi do Francyi przez Bourglibre (około Bazylei) za półtora miliona frankow bawełny i indygo: Jakoż Cesarsko - Francuzki Inspektor celny Lathon udał się iuż w tym celu do Bourglibre.

Z Włoch d. 1. Stycznia.

Jenerał Lauriston puścił się Sawą z Laibach do Sissek w Kroacyi w celu rozpoczęcia układow względem nowych związkow handlowych między Turcyą i Francyą. Kommunikacya ta na przyszłą wiosnę będzie zupełnie otwartą i bez wątpienia bardzo czynna.

Z St Gallen d. 4 Stycznia.

Cesarzowa Józefa darowała żonie Pana Wattewil, Landamana Szwaycarskiego, piękną ozdobę brylantową. Podarunek ten tem większego iest szacunku, że go ta Cesarzowa zeszłey iesieni bawiąc w Szwaycaryi sama nosiła.

DODATEK

DO № 9.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 30. STYCZNIA 1811 Roku WE SRODĘ.

W. Stanisław Karwosiecki, złożywszy JW. Prefektowi departamentu Krakowskiego dowody, iako mianowanym ieſt przez Nayiaśnieyszego Pana Kommiſsarzem Policyi departamentu Krakowskiego, d. 29 Stycznia urzędowanie swoie rozpoczął.

Z Warszawy d. 26 Stycznia

Posiedzenie Towarzyſtwa król. Warsz. Przyiacioł nauk dnia 21 b. m. zagaił JW. JX. Staszic, Prezes onegoż, w następuiący sposób:

"Towarzyſtwo Przyiacioł nauk wierne swoim zamiarom, aby narodowi było użyteczne, ſtarało ſię w tem półroku przysposobić kraiowi, dla poſtepu naszego rolnictwa, nieodzownie potrzebne znaiomości środkow przeciw zarazom i upadkom bydła.

"Wszelkie rządu usiłowania koło rolnictwa poprawy, koło włościan losu polepszenia, bezskutecznemi ſtaną ſię, ieżeli opieka iego nie przedſięweźmie razem skutecznych sposobow, aby ſię nie mogło, ani tak częſto odnawiać, ani tak łatwo szerzyć złe, roznoszące zniszczenie, iedney z nayiſtotnieyszych rolnictwa części.

"Dzieło, temu złemu zaradcze środki wskazuiące, ieſt ſtaraniem Towarzyſtwa dla kraiu wygotowane. Lecz rownie iak z tylu miar ważna o morowem powietrzu rozprawa, leży bezużytecznie, nie mogąc bydź drukowane dla niedoſtatku funduszu.

"Wydział umieiętności zatrudnia ſię roztrząsaniem odebranych odpowiedzi na zapytanie, przed rokiem od Towarzyſtwa wydane, z wyznaczeniem nagrody temu, kto okaże naykrotszy, nayłatwieyszy i naymniey kosztowny sposób połączenia spławu od Dniepru do Elby. — Wzywam imieniem zgromadzenia pisarzy, ktorzyby ſię ieszcze zatrudniali rozwiązaniem tego użytecznego zapytania, aby swoie pisma odesłali przed miesiącem Maiem.

"Stolica kraiu naszego ieſt bez biblioteki publiczney. — Towarzyſtwo ſtarało ſię przysposobić znaczny zbiór xiąg dla użytku współrodakow. — W tym zamiarze biblioteka zgromadzenia od dnia 1go Lutego będzie dla publiczności otwartą trzy razy na tydzień we wtorki, środy i soboty.

"Dzieie narodowe zebrane w śpiewy iuż skończone. Ułożeniem do nich not muzycznych i rysunku wizerunkow zatrudniaią ſię znane z swoich talentow osoby z tey płci cnotliwey, którey oyczyzna ieſt winna zachowanie nieskażoney narodowości w synach, w tey iedyney nadziei, w owym nieszczęsnym czasie, gdzie tyle zawiſtnych nam usiłowań pracowało nad zniszczeniem wszyſtkiego, co tylko Polskim

było.

"Szanowne osoby! Waszych imion uwielbienia, za takowe z nami pracy podzielenie, zostaną się w dzieiach Towarzystwa; a nieskończoną wdzięczność czuć dla was będą oyce i matki, czyli nucąc swoim dzieciom pieśń narodową na grobach ich naddziadow, czyli przedstawiaiąc im obrazy cnoty i meztwa ich przodkow

"Winien także ięitem oświadczyć Towarzystwa imieniem podziękowanie mężom przykładaiącym się do powiększenia użyteczności tego instytutu: Senatorowi Woiewodzie, Prezesowi Rady Stanu Stanisławowi Potockiemu, który przy tylu ważnych usługach dla kraiu, nieprzestaie ciągle pracować w Towarzystwie, udzielać swego domu dla posiedzeń wydziału literatury, i opatrywać składy nasze w rozne potrzeby; Jozefowi Ossolińskiemu, członkowi Towarzystwa za przesłanie do biblioteki zgromadzenia arychelu, czyli nauki ostrzelbie, i o częściach do niey należących: Dzieło w ięzyku Polskim wydane w roku 1643;— Adamowi Czapskiemu, Inspektorowi kopalni solnych w Wieliczce, za oddanie do teyże biblioteki rękopisma własnoręcznego Jana Gawińskiego; — Senatorowi Kasztelanowi Xciu Jabłonowskiemu, który darem medalow pod panowaniem Wielkiego Napoleona, od konsulatu dotychczas wybitych, zbogacił gabinet zgromadzenia.,,

Z przysłanych nam dotąd rozpraw, na tem posiedzeniu czytanych, kładziemy następuiącą:

Krzysztof Wiesiołowski czytał drugą część Rozprawy o pożytkach wynikaiących z wiadomości Starożytnych Numizmatow Greckich i Rzymskich.

Dowiodłem (mowi Autor) w pierwszey części tey rozprawy, która tu w tem zgromadzeniu była czytana, iak mylne są mniemania tych, którzy rozumieią, że nauka starożytnych numizmatow iest daremna i niepotrzebna.

Dowiodłem i to róznemi przykładami, że starożytne numizmata są naytrwalsze naypewnieysze świadectwa nie tylko dawnych dzieiow, ale też i obrządkow religiynych, tak u Greków iako i u Rzymian, ponieważ niepodpadały żadnym odmianom, iakim zwykły podlegać częstokroć rozne historyczne i chronologiczne dzieła, które przechodząc przez tyle rąk, po części nieuczonych i niedbałych kopiistow, tem bardziey podpadły omyłkom, im więcey oddalały się od źrodeł, w których czerpane były.

A zatem, czyliż może bydź co pewnieyszego, i wiadomość Historyi Starożytney bardziey ułatwiaiącego, nad zbiory numizmatyczne, przypominaiące tylu upłynionych wieków znakomite wypadki i dzieie, których pamięć ludzka częstokroć obiąć nie zdoła.

Namieniłem, mowi Autor, w pierwszey Rozprawie o niektórych historycznych numizmatach familiy Rzymskich Konsularnych; niżeli przystąpię do Cesarzów, potrzeba ażebym ieszcze wspomniał o iednym Konsularnym numizmacie familii Junii, ponieważ to ciekawe Numizma stanowi pamiętną epokę w Historyi Rzymskiey.

Na iedney stronie daie się widzieć popiersie Marka Brutusa z napisem: Brutus Imperator, na odwrotney, Czapka wolności z napisem: *Eidus Martii*, to iest, 15go Marca.

Sławne to Numizma i osobliwszey rzadkości przypomina okropną śmierć Ju-

liusza Cezara, kończy rząd republikancki pod Konsulami, i może bydź wstępem do numizmatow Cesarzow Rzymskich.

Rzymianie pierwsi użyli numizmatow, do uwiecznienia dzieiow swoich, iak powiedziałem w pierwszey części. Ten sposób przypominania potomności historyi narodowey zachowano ciągle, aż do śmierci Konstantyna Wielkiego. Napisy na monetach tego Cesarza są ieszcze dosyć liczne i ciekawe. Jako to, po zwycięztwie otrzymanem nad Gotami: *Debellatori Gentium Barbararum.* Na inszych widziemy sławną owę chorągiew nazwaną *Labarum*, z napisem: *In hoc signo vinces*, która się potem stała podnietą do tylu nieszczęśliwych woien religiynych, które się aż do naszych rozciągnęły wiekow; była przyczyną nietylko, odmiany religii i sposobu myślenia w całem państwie Rzymskim, ale też owych niesłychanych kłotni, iakie z tey odmiany wyniknęły, tak w wschodniem iako też i zachodniem państwie, a które przyśpieszyły nareszcie ostatnią zgubę Monarchii Rzymskiey.

Numizmata następuiących po Konstantynie W. Cesarzow, nie są godne uwagi co do doskonałości w rysunku, i gustu rzeźby; i nie znayduiemy na nich, aż do końca Monarchii, żadnych znakomitych wypadkow historycznych.

Przy tym zgonie, że tak rzekę (mowi autor) wyzwolonych nauk i kunsztów w barbarzyńskiey pod ten czas ciemnocie, w czasie nieustaiących woien, i ustawicznych odmian, rozdzieraiących między sobą Państwo Rzymskie przywłaszczycielów sztuka numizmatyczna (której pierwsi Cesarze Rzymscy tak doskonałe i liczne zostawili wzory w monetach swoich,) tak dalece była zaniedbana, że często, dla tem prędszego między woysko pieniędzy rozrzucenia, które pod ten czas godność Cesarską podług upodobania swego więcey ofiaruiącemu przedawało, trafiło się często, mówi autor, że popiersie tylko ogłoszonego Cesarza na prędkości z imieniem nikczemnie wyobrażono, a odwrótna strona do innego należała panowania; z tem wszystkiem numizmata tych Cesarzów, chociaż niedoskonałe co do sztuki, potrzebne, są do zbiorów numizmatycznych, a niektóre dla rzadkości drogo przepłacane bywaią.

Przystępuie tu autor do numizmatów Cesarzów Rzymskich, które dzieli na trzy klassy, zacząwszy od Augusta aż do Konstantyna W., to iest na klassę Historyczną, na klassę Allegoryczną, i tę, która z pierwszey i drugi klassy ma bydź złożona, a którą nazwać można Historyczno-Symboliczną. Podziały te Numizmatów są potrzebne; chociaż w samey istocie wszystkie te numizmata mogą bydź nazwane Historycznemi, iednakże rozróżnienie iednych od drugich, łatwiey rzecz obiaśnić, i ułatwić może.

Opisuie potem autor, które numizmata do iakiey klassy należeć powinny; i dla tem gruntownieyszego poparcia zdania swego w tey materyi, przywodzi różne przykłady wyięte z numizmatów, i przystosowane do każdego z tych podziałów.

Kończy nareszcie autor odkładaiąc na inny czas Rozprawę o Numizmatach teraźnieyszych wieków; w czem się różnią od starożytnych, i dla czego tak rzadko trafiaią się na nich szczęśliwe myśli. „

. . . .)

Stopnie Zimna.

Dnia 25go Stycznia 1811.

	z rana	po południu	w wieczor.
—	10	11	15.
— 26	14	9	15.
— 27	20	10	13.
— 28	5	2	5.
— 29	11	2	6.

J. Karkoszyński, Z. O.

Dnia 28 i 29 Stycznia 1811.
Cena zboż rożne o gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Na Monetę.	*Przedniė.* Złp.	gr.	*Srednie.* Złp.	gr.	*Poślednie.* Złp.	gr.
Korz: Pszenicy	13	15	12	15	11	15
— Zyta	11	15	10	15	10	—
— Jęczmienia	8	—	7	15	7	—
— Grochu	10	—	9	15	8	—
— Owsa	4	15	4	—	—	—
— Prosa [illegible]	24	—	20	—	18	—
— Rzepaku	14	—	14	—	12	—

DONIESIENIA.

W miesiącu Styczniu Roku 1810 niżey na podpisie wyrażona w liście do J. Wielmożney Jozefy z Dembowskich Dembowskiey w Warszawie mieszkaiącey adresowanym przyłaczyła dla zapisania Retrocessyi dobr Ruda na osobe teyże J. Wielmozney Dembowskiey Blankiet, czyli arkusz papieru ſtęplowanego 4 ryńskowego zpodpisem swoiego imienia i nazwiska. Liſt takowy wraz z Blankietem zginał, i niedoszedł rąk J. Wielmożny z Dembowskich Dembowskiey, wzywa więc nizey podpisana ninieyszym tego, w których rękach by ſię wspomniony Blankiet znaydował, ażeby go pod adresem niżey podpisany przez pocztę do Krakowa odesłać chciał, a zapobiegaiąc nadużyciu, ostrzega publiczność ażeby nikt nienabywał cessyi dokumentu podpis niżey podpisany maiącego, bez dania wproſt wiadomości niżey podpisaney otym, ażeby otrzymał od podpisaney oświadczenie czyli takowy dokument uznaie za prawdziwy i swoy własny, gdyż inaczey wszelkie szkody ztąd wynikaiące sam sobie przypisać będzie winien. W Krakowie d. 11 Stycznia 1811 roku.

Eleonora z Dembowskich Wodzicka

Eleonora z Dembowskich Wodzicka mieszkaiaca na ulicy Stey Anny w swoim domu własnym, obwieszcza przez Gazety publiczne wszyſtkich kupcow towarami handluiących, tak katolikow, iako i rożnego wyznania, tudzież rzemieślnikow, rybakow, rzeźnikow, piekarzow, i rożne produkta i wiktuały przedaiacych, iż gotowemi pieniędzmi za wszyſtko płaci, aby nikt pretensyi nie rozeił, gdyż ta przyiętą nie będzie. Dnia 11 Stycznia 1811 roku.

Sąd Pokoiu Powiatu Hebdowskiego w Departamencie Krakowskim ma honor szacowną Publiczność uwiadomić, że na posiedzenia swoie w każdym tygodniu trzy dni przeznaczył, to iest Wtorek i Srodę dla spraw poiednawczych, a w Czwartek dla rad Familiynych, które w Hebdowie mieyscu Powiatowem odbywać ſię będą.

W Hebdowie dnia 9 Stycznia 1811.

Stanisław Pomian [illegible]ński Sędzia Pokoiu.
Antoni T. Be[illegible] Pisarz Sądu.

Chcac niżey wyrażony dobra Janowice z przyległościami dawniey w Cyrkule Kieleckim, dziś zaś w Powiecie Szydłow, Departamencie Krakowskim leżące, niegdyś Krzysztofa Kośmińskiego poźniey W. Alexego Chełkowskiego, a dziś podpisanego dziedziczne z wszełkich ciężarów i długów oczyścić, a tem samym siebie i wierzycieli (ieżeliby ſię iacy znaydowali) zabezpieczyć; wzywa ninieyszym każdego, któryby do wspomnionych dobr iakakolwiek miał pretensyą, iżby z takowa naydaley do dnia ostatniego Kwietnia r. b. wproſt do podpisanego w Brzeszutkach wſi dobrom tym przyległych mieszkaiącego, lub też urzędownie insinuował ſię, w razie bowiem przeciwnym szkodę ztąd wynikła sobie samemu przypisze. Dat w Krakowie dnia 24. Stycznia 1811 Roku — Jan Bąkiewicz, dzidzic Janowic.